

Zpráva o odstraňování bariér v Brně za rok 2017

Také v roce 2017 pokračovala spolupráce v oblasti odstraňování architektonických bariér brněnského TyfloCentra s dlouholetými partnery - DPMB, B-Kom, KORDIS, metodické centrum pro odstraňování AB SONS, Fakulta architektury a dalšími. Nově pak byla navázána úzká spolupráce s nově zřízeným poradním sborem Rady města Brna.

S jednotlivými partnery jsme řešili následující úkoly:

České dráhy:

ve spolupráci s Ing. Štěpánem, náměstkem pro osobní dopravu Českých drah, jsme zajistili vydání vnitřního pokynu pro průvodcovské služby na vlakových nádražích. Je nepřípustné odmítnout doprovod nevidomého cestujícího jejich pracovníkem v areálu nádraží s odůvodněním, že cestuje spojem jiného dopravce než jsou České dráhy.

Zajistili a navázali jsme kontakt s pracovníkem, který dozoruje aktuální přenos dat do odjezdových informačních tabulí IZE. S jeho pomocí jsme docílili odstranění permanentní chybové fráze na třetím řádku těchto panelů. S ním také v budoucnu můžeme řešit i nahlašování případných, aktuálně zjištěných závad těchto zařízení.

Ve spolupráci s ing. Karáskem jsme vypracovali a na SŽDC podali návrh na zlepšení systému reliéfního a akustického značení na nástupištích železničních stanic. Tento problém bude řešen celostátně s podporou SONS ČR i NRZP.

Mimo to jsme vypracovali návrhy změn frází do majáčků na šesti rekonstruovaných i nově vybudovaných železničních stanicích.

KORDIS:

Bylo dokončeno ozvučení autobusů soukromých dopravců, jezdících v systému IDS JMK. U některých vozidel je však nastavená nízká úroveň hlasitosti. Proto jsme, prostřednictvím společnosti KORDIS, podali podnět na nastavení stejné úrovně hlasitosti u všech vozidel všech zainteresovaných dopravců.

Stále se nám však nedaří docílit lepší funkčnosti hlasového výstupu ELP. Příčinou je nejspíš malá citlivost přijímače povelů. Dodavatel těchto systémů však tuto možnost odmítá a jako příčinu uvádí zvýšený rádiový a elektromagnetický smog v místech umístění informačních panelů.

Dopravní podnik města Brna:

Ve spolupráci s pracovníky školicího střediska DPMB jsme - realizovali 75 školení stávajících řidičů autobusů DPMB a 11 školení nových řidičů všech typů vozidel MHD v Brně. Tím jsme zakončili dvouletý projekt, v němž bylo všech cca 1400 stávajících řidičů brněnské MHD proškoleny v oblasti problematiky samostatného cestování těžce zrakově postižených cestujících a seznámeno s tím, jak jim v případě potíží můžou účinně pomoci. V následujících letech pak budou toto školení absolvovat ještě všichni noví zájemci o práci řidiče v DPMB.

Zrealizovali jsme exkurzi do tramvajové vozovny, kde se 25 nevidomých účastníků, v doprovodu osmi vodicích psů a dvanácti vidících průvodců, mělo možnost seznámit se všemi typy provozovaných tramvají, s rozmístěním nově vyhrazených sedadel v nich s ohledem na cestující s vodicím psem, s rozmístěním signalizačních tlačítek i se zásadami komunikace s řidičem apod.

Vytvořili jsme metodický pokyn pro zařazení doplňkové informace o typu vozidla do druhé stávající fráze externích hlásičů na vozidlech MHD v Brně. Tato fráze je již implantována do externích hlásičů na vozidlech typu Škoda 13T (aktivuje se vysláním povelu č. 4 na VPN) a v příštím roce bude doinstalována i na další typy vozidel.

Vypracovali jsme seznam míst na rozmístění nových tzv. „chytrých zastávek“ na základě předpokládané zvýšené frekvence pohybu nevidomých cestujících. V souvislosti s tím jsme opětně zažadovali požadavek i na zajištění ozvučení třetího (event. Pátého) pohyblivého řádku těchto informačních systémů.

Zúčastnili jsme se vyhodnocení a připomínkování bezbariérového přístupu rekonstruovaných tramvajových zastávek na Hlavním nádraží, na Lesné a na křenové. Díky tomu se nám podařilo zajistit funkčnost, původně špatně nainstalovaných, umělých vodicích linií na nástupištích u Hlavního nádraží.

Řešili jsme 2 stížnosti klientů na řidiče tramvaje a autobusu.

Brněnské komunikace:

Spolupráci s pracovníky servisu světelné signalizace této společnosti lze hodnotit jako příkladnou. Jejich přístup ke spolupráci je velice vstřícný a veškeré nahlášené poruchy akustického výstupu semaforů (v tomto roce jich bylo celkem 11) byly vždy velice brzy, většinou ještě týž den, odstraněny. Aktivně nám také sami sdělují informace o průběhu rozsáhlejších rekonstrukcí komunikací, které jsou spojeny s výpadkem či vypnutím světelné/zvukové signalizace.

S pracovníky dalších oddělení této společnosti se nám podařilo zabezpečit několik velice nebezpečných překážek v ulicích Brna (lavičky u Grandu, informační tabule na České a Malinovského nám.) a několik dalších, méně nebezpečných míst (kola u Hl. Nádraží, přerostlá vegetace na Uhelné a Divadelní apod. Na náš podnět také zřídili signální pásy na třech zastávkách v sídlišti Kamechy. Podstatně častěji s námi také konzultují bezbariérová řešení při umísťování nových prvků v ulicích města.

PS5:

V rámci této pracovní skupiny (Antonovičová, Karásek, Červenka, Sobol, Konečný) průběžně řešíme špatně provedené úpravy na pěších komunikacích v Brně z pohledu všech druhů zdravotního postižení.

V této skupině jsme připravili podklady pro bezbariérové řešení rekonstrukce tramvajových ostrůvků u Hlavního nádraží, které se nám, s podporou Poradního sboru RMB, po prvotním neúspěchu, nakonec podařilo úspěšně prosadit a realizovat.

Do poradního sboru Rady města Brna jsme, jako zástupce nevidomých osob, doporučili ing. Petra Karáska. S ním jsme se mimo to také celkem 22 krát individuálně setkali a radili se o detailních řešeních konkrétních problematických míst, přípravou scénáře propagačního videa, přípravou materiálů pro "Týden mobility" atd.

Magistrát města Brna:

Spolupráci s jednotlivými pracovníky různých odborů Magistrátu jsme výrazně omezili a drtivou většinu problémů v kompetenci MMB nyní nově řešíme s pracovníky nově založeného poradního sboru Rady města Brna. Také díky nim se nám podařilo vyřešit 3 nejpálčivější problémy v ulicích města Brna (dopravní tabule na České, lavičky ve smyčce u hotelu Grand a vodící linie na tramvajových ostrůvcích u Hlavního nádraží).

Prostřednictvím této skupiny jsme podali další, konkrétní náměty, například na řešení nefunkčních vodících linií na trase z podchodu na autobusové nádraží u Grandu, zajištění bezpečného přecházení přes koleje tamtéž a podali ucelený námět na lepší přístupnost tohoto nádraží.

Pracovníkům PS RMB jsme předali i námi vypracovaný a aktualizovaný soubor zásad pro rozmísťování městského mobiliáře, který oni dále předali i všem úřadům jednotlivých městských částí s doporučením na jeho využívání.

SONS:

S pracovníky metodického centra odstraňování architektonických bariér SONS a Ministerstva pro místní rozvoj průběžně konzultujeme aktuální legislativní problémy. Navrhli jsme jednotné zásady pro aktivaci informačních panelů a metodiku pro používání reliéfních úprav na nástupištích vlakových nádraží a železničních stanic, které by měly být řešeny centrálně.

S Dr. Dudrem jsme se zúčastnili konference "Železnice pro všechny," pořádané při příležitosti letošního ročníku Rehaprotexu. Na ní jsme prezentovali potřeby nevidomých cestujících při cestování po železnici.

Vypracovali jsme a do celostátní specializované konference o bariérách jsme odeslali návrh na vzorové řešení umělých vodících linií na ostrovních nástupištích MHD.

Další činnost:

- Pracovníci firmy Dinasys s námi příležitostně konzultují nestandardní problematická řešení bezbariérových úprav v exteriérech i interiérech.

Na úřady jednotlivých městských částí jsme průběžně podávali náměty na odstranění aktuálně zjištěných překážek, například zajištění přístupnosti signálního pásu před přechodem pro chodce, zastavěného vystaveným zbožím zelináře a další.

- S pracovníky České pošty jsme řešili aktuální úpravy přístupnosti dvou poboček (Bystrc, Kroměříž) a požádali je o opětovnou instruktáž jejich zaměstnanců o vstřícnějším přístupu k nevidomým klientům, zejména na poštách s vyvolávacím lístkovým systémem. V případě potřeby konzultujeme problematiku odstraňování bariér i s pracovníky NIPI a Ligy vozíčkářů (Žák, Sobol).
- Ve spolupráci s panem Erbenem (liga vozíčkářů) jsme podali podnět na rekonstrukci tramvajové zastávky Bělohorská, včetně zajištění sjízdnosti přístupových cest, a instalace třířádkového informačního panelu ELP.
- Vypracovali a zajistili jsme nahrání nových frází do orientačního majáčku na TC Břeclav.
- Poradensky jsme se podíleli na vývoji mluvicí úřední desky firmou Spojmont pro Městský úřad v Kolíně.

Na žádost klientů jsme vypracovali 6 nových a aktualizovali 2 zastaralé popisy tras. Mimo to jsme vypracovali a zveřejnili i popis a pravidla využívání nového značení umělých vodicích linií na tramvajových ostrůvcích u Hlavního nádraží.

- Průběžně stále sledujeme vývoj materiálů, techniky i prostředků, které by potencionálně mohly být uplatněny při dalším usnadňování samostatného pohybu a orientace ZP osob.
- Za účelem získání podkladů pro všechny naše náměty jsme provedli celkem 31 místních šetření v Brně i mimo něj.

Poradenství a popularizace:

V oblasti poradenství jsme v roce 2017 poskytli 192 konzultací z oblasti odstraňování AB vidícím a 63 zrakově postiženým zájemcům.

Mimo to jsme třem studentům středních i vysokých škol poskytli rozsáhlejší konzultace z oblasti problematiky samostatného pohybu nevidomých osob a odstraňování bariér, pro účely jejich studijních i diplomových prací.

Ve spolupráci s fakultou architektury VUT v Brně jsme realizovali tematickou přednášku na téma "neviděné město" pro 45 studentů druhého ročníku a podíleli se na vedení rozsáhlejšího studentského projektu "design for all," kterého se zúčastnilo dalších 7 studentů čtvrtého ročníku architektury.

Přímo v terénu jsme realizovali instruktáž pro 22 nevidomých osob ze ZO SONS Kyjov, zaměřenou na praktické využívání reliéfních prvků na brněnském Hlavním nádraží a na nástupištích tramvají a praktické používání vysílačů povelů při ovládání odjezdových tabulí IZE a informačních tabulí ELP.

Do konference Brno jsme v roce 2017 poslali celkem 139 aktuálních informací o záborech chodníků, změnách v dopravě i dalších aktuálních překážkách v ulicích našeho města.

Problematiku samostatného pohybu nevidomých osob v Brně jsme prezentovali na stránkách deníku Rovnost, v jednom rozhlasovém a čtyřech televizních vstupech regionálního vysílání Českého rozhlasu Brno a České televize Brno.

Dále tuto problematiku pravidelně prezentujeme na členských shromážděních ZO SONS, na stránkách časopisu Chaloupka, na každoročním dni otevřených dveří našeho TyfloCentra i na webových stránkách

<http://bariery.centrumpronevidome.cz>

které průběžně aktualizujeme a doplňujeme.

Ke dni 15. 1. 2018

zpracoval Josef Konečný